

Svar til Jo Børretzen

Jo Børretzen skriver i Grimstad Adressetidende 21.05 at EF bidrar til at vi går inn i industrikkaploppet tidsalder og at dette er «en ond sirkel». Dette forundrer meg. Er et kapplop for å styrke/opprette/holde industrien end og sirkel? At Europa eller EF, om en vil, er med i dette kapplopet, er vel bare bra, for industriarbeidsplasser er noe samfunnet sårt trenger. Dette er det vel tverrpolitisk enighet om. Til og med i SVs kommunevalghefte fra 1987 står det: (under tittel arbeidsplasser) «Tilbudet om industriområder må bestå av større enn etterspørselen». Dette tilsier jo at kommunen bør legge forholdene til rette for industriarbeidsplasser. Og hvis kommunen skal gjøre det, skal da ikke Norge og resten av Europa også? Vi i Unge Høyre mener likevel at miljøhensyn må gå foran arbeidsplasser i det store og hele. Dette betyr likevel ikke at vi ikke skal styrke industrien og dermed bidra til økonomisk vekst. Det hele må gjøres innenfor miljøets bærekraftige grenser.

I Ministerrådet vil Norge få 3 stemmer i likhet med Danmark, slik som Børretzen skriver. Frankrike, Italia, Tyskland og Storbritannia har 10 stemmer hver. Det skulle bare mangle at ikke de landene med mange innbyggere hadde mest å si. Matematisk er det likevel slik at de landene med få innbyggere er overrepresentert. Når f.eks. Storbritannia med sine ca 57 millioner innbyggere har 10 stemmer, skulle jo egentlig Norge ikke ha en stemme engang. Dessuten mener jeg det er bedre å kunne påvirke med tre stemmer enn å være sålt helt utenfor all innflytelse.

Tyskland skal innen 1. januar '93 resirkulere minst 50% emballasje. Dette er både Børretzen og jeg enige i. Videre skal 80-90% resirkuleres på bedriftenes regning fra 1. juli 1995. Jos spekulasjoner her om at disse vedtektene

ikke vil tre i kraft, er basert på ren gjetting. Vedtektene vil etter all sannsynlighet bli gjennomført under myndighetenes bestemmelser, og eventuelle brudd vil trolig føre til innføring av panteordninger.

Av EFs budsjett på ca 46,7 mill. ecu, går det klart frem at 3% går til bistand. (Norge gir som kjent ca 1% av bruttonasjonalproduktet). Den direkte bistanden i form av penger er likevel ikke den som er av størst betydning for u-landene. Det er handelen med u-landene som betyr noe. De som trodde at EF-land bare handler seg inn mellom, tar feil. EF har en egen handelsavtale med hele 66 u-land. Disse landene har større mulighet til å selge sine varer til EF-land enn til Norge.

Norsk landbruk er som kjent strengt beskyttet mot konkurranse fra u-land. Dette er utvilsomt en av grunnene til at Norge ikke har så stor handel med u-land. Angående bistand vil jeg også påpeke at 7 av topplederene i Norges Røde Kors, Kirkens Nødhjelp, Redd Barna, Norsk Folkevett og Flyktningrådet uttrykker et positivt syn på EFs u-landspolitikk.

Disse hevder at et EF-medlemskap kan styrke norsk bistandspolitikk. De sier også at Norge bør bli medlem av EF for å påvirke enda mer. Dessverre er det slik at pengestrømmen sammenlagt faktisk går mer fra u-land til i-land enn omvendt. Dette har imidlertid ikke noe med EF som organ å gjøre, men skyldes de store og høye rentene som mange u-land har pådratt seg i årenes løp.

Til slutt vil jeg få takke deg, Børretzen, for en saklig og nøyaktig svar på vegne av Unge Høyre i Grimstad. Vi synes det er positivt når folk har meninger og synspunkter, selv om vi så gjerne skulle ønske at alle var enige med oss.

Leder i Unge Høyre i Grimstad,
Øystein André Lægdene

Hvor går grensen?

«He is dead, but he want lie low», heter det i sangen til Otto Nilsen. Adolf Hitler er død, men nazismen lever videre. Og den blir stadig mer synlig. Hitlers og Quislings unge «arvtakere» er fortsatt villige til å føre denne uhyggelige arven videre. Revisjonistene har gode tidser.

Vi har vår diskusjon i Grimstad «drøderende en evt. Hamsun-byste. I vinter fremmet gamle frontkjemper et krav om å få reise et minnesmerke på kirkegården i Porsgrunn. Et minnesmerke over deres kampefeller som kjempet og falt i tjenesten i waffen-ss. Frontkjemper (unge norske kvinner og menn) kjempet og falt for en sak de fullt og fast trodde på. Forøvrig den samme sak Knut Hamsun kjempet for på sitt propagandistiske vis. Hans påvirkningskraft som verdensberømt dikter bør ikke bagatelliseres. Hvorfor skulle ikke norske waffen-ss soldater få sitt minnesmerke dersom Grimstad/Oslo får sin Hamsun-byste/statue?

Hvor går grensen? Etter min mening går den ved Hamsun. Han var nasjonalistisk innstilt, og bør derfor ikke hedres med en byste/statue. Noe annet vil være en färlig vei å begi seg ut på, en vei som med tiden kan bli skjevnesvanger. Nazismen er atter på fremmarsj i Europa. De gamle ns-medlemmene så og ser fortsatt på Knut Hamsun som sin mann.

Hvilke signaler gir en Hamsun-byste i slike kretser?

Hva skal en byste av Hamsun tjene til? Kransnedleggelse/minnestunder? I tilfelle av hvem? Litterære Hamsun-tilhengere? Utmerket, helt i orden. Men hva om en Hamsun-byste blir møtested for nasjonalsosialister, gamle og unge? Med hvilken rett skal noen «stans disse»? Vi har da ytringsfrihet fortsatt i Norge! Har bystetilhengere tenkt noe over dette? Eller avfeier dere dette som utenkelig i lille Grimstad? I så fall er det blåøyd. Det så mye omtalte «Fevikslaget» foregikk bare 8 km fra sorenskrivergården. En dårlig sørlandsreklame. Vi har Ibseni-ana, tanken om «kommersiell» Hamsun-dager i Grimstad kan lett utvikle seg til en mare.

Det går da ikke an å dele Hamsun i to, slik noen lettvis gjør det. Nasjonalistisen feies under teppet, mens den storslåtte dikteren står der klar til en byste over sitt forfatterskap. Går det an? Burde ikke da Fyresdal reise en statue over sitt bygdebarn Vidkun A. L. J. Quisling? Håper ingen tror jeg mener Quisling som Norges ministerpresident 1942-45, nei bevarer: «Bare» til minne om hans store flyktningarbeid i Ukraina i 1920-årene, sammen med Fridtjof Nansen. Går det an?

Hvor går grensen? Jeg håper det er flere enn meg som ser den. La oss ære og hylle Knut Hamsuns

Hamsundebatt

I 1940, da krigen rammet Norge, var Knut Hamsun 81 år. Hans siste roman «Ringens Slutte» kom i 1936...

Dikteren hadde lagt ned sinnen. Han var døv, etter hvert sviktet også synet. I krigstiden levde han isolert, spesielt på grunn av døvheten. Selv hans nærmeste hadde problemer med å kommunisere med ham.

Hamsun selv redegjorde for dette under rettsaken i 1948... ingen straffesak, riksdadvokaten avstod fra å reise tiltale... en sivilsak, fremmet av det såkalte «Erstatningsdirektoratet».

Hamsun meldte seg aldri som medlem i NS. Det ville vært ulikt ham å melde seg inn i noe som helst. «Hvorfor jeg er medlem av NS», besvarte dikteren med: «Jeg er Quislings mann». En konstituert sorenskriver i Grimstad stemte for frifinnelse. To lektomere gikk imot, og Høyesterett sluttet seg til dem.

Sigrud Stray, Hamsuns prosessfullnektig, prosederte for frifinnelse, bl.a. fordi dikteren ikke hadde meldt seg inn i NS. Det måtte være forutsetningen for medansvar i «skader NS har påført landet».

Sist lørdag kommenterte Grimstad Adressetidende på lederplass Hamsundebatten i Antenne-Ti, at Grimstad for TV-seerne måtte fremstå som en intoleransens ravnekrog, Trangvik, nesten. Hatefull og simpel hets ble slengt ut mot paneldeltakere.

Dessverre, akkurat i dette programmet, tror jeg ikke Grimstad var meg «trangvisk» enn Oslo ville vært, om en tilsvarende sending hadde gått på luften direkte fra Marienlyst. Jeg er langt fra sikker på at innleggene fra «salen» hadde blitt vesentlig annerledes.

Hatefull og simpel hets har Adressetidende bidratt stort til ved å stille sin beste spalteplass til disposisjon for uartikulert utskjelling og uriktige beskyldninger mot Hamsun i krigsårene.

Hamsun har ikke tilegnet seg møbler fra nordmenn som flyktet fra landet, slik et av innsenderinnleggene påstår. Slarv!

Den 21. mai bringer Adressetidene på førstesiden et foto av læ-

rer Tore Johansen, idet han i Antenne-Ti programmet fyrer av et desidert bomskudd. Billedet av Knut og Tore Hamsun hos Terboven, uten at journalisten nevner med et ord kommentarene fra panelet ved Tore Hamsun og redaktør Stiemland, at besøket hos Reichskommissar, 15. januar 1941, var et forsøk på å få løslatt forfatteren Ronald Fangen, som tyskerne hadde fengslet.

Samme bilde finner vi i Thorkild Hansen bok «Prosesen mot Hamsun» (Gyldendal 1978) og en utførlig omtale av samtalen, sidene 89-94.

Fredsprisen til Ossietzky, er nevnt i diskusjonen, i aviser og i Antenne-Ti, og den «allerede» dengang problematiske Hamsuns protest».

Hamsun stod ikke alene i 1936. Aftenposten rettet redaksjonelt skarp kritikk mot pristildelingen...

Fra en undervisningstime på min skole i Grimstad husker jeg skolebestyrerens ord «Jeg tror ikke dette var et riktig valg... Carl von Ossietzky, redaktør i Berlin-tidsskriftet «De Weltbühne», ble dømt til fengselstraff for landskadelig virksomhet under Weimarerpublikken, før Hitlers tid!»

Og debatten dundrer videre...

Lørdag, på side 2, kan signaturer Kj. Th. Fr. fortelle oss at Hamsun fikk Nobels litteraturpris i 1917. Han fikk den i 1920. Samme innsender etterlyser en fagmann på rettsoppjøret i TV-programmet. Det hadde sprengt alle rammer og hatt lite med sendingen å gjøre. Programleder Heradstveit refererte fra en rundspørring. Den setter neppe statistikkens strenge krav til underlagsmateriale.

På lørdag er professor Tor Waalers tankevekkende artikkel bl.a. om Hamsuns protest mot Terboven direkte til Hitler henvist til side ni, under Oddvar Berge, som med sitt utfall mot Hitlergranitten i Fjæreheia har overkvalifisert seg til Dusteforbundet.

Bunnrekord i slarv setter journalisten Kåre Stoveland sist lørdag i Fædrelandsvennen med «Fortjener Grimstad Hamsun?»

Ravnekrog og Trangvik... til og med Kristiansand og Sørlandets største avis.

Grimstad, den 25. mai 1992
Gunnar Frick

Hvil i fred, gamle ørn!

Av Yngve E. Barlien, Tromsø.

Nordlandsforfatteren Knut (Pedersen) Hamsun var rett nok en genial og stor dikter, men han ville sikkert tålt å bli gjort narr av, som steinskulptur i hovedstaden o.a. norske «jappebyer» også, etter som han selv holdt ap med både folk og fe i snobbkulturens krets. Han ble jo ikke en gang medlem av rover-intelligensavisen Forfatter Forbund og Kulturfamilia, til tross for at han kjente de fleste «nessekongene» langs hele kysten og senere gikk over til å tale varmt og heit for «Der Führers Vaterland og alles lebersraum» for drømmen om et 1000 årrike!

I dag er jo kunsten og kulturen såpass kommersialisert, at Hamsun sikkert ville ha ledd seg skakk av alle journalistiske ørlap i de kretsene, og kanskje til og med klappet i hendene for alle tjuvraddene og sympatisører for djevelen, som arisk-romersk Kristus!

forfatterskap ved å lese hans store slagne bøker. Det er vi alle tjent med, selv etter at krigsgenerasjonen er gått bort.

25. mai 1992
Jarle Christiansen

Sparebanken Sør skulle hatt bank!

I dag fikk jeg et lite gløtt inn i Sparebanken Sørs egne, lille bankverden.

Foranledningen var at jeg for helgen fikk tilsendt en gave i form av et hyggelig beløp på en sjekk. Sjekken var påtrykt navnet til en bank som ikke har kontor i Grimstad og var sendt fra en annen kant av landet.

I dag skulle sjekken heves. Etter å ha vært på postkontoret var Sparebanken Sør den nærmeste banken, og dit gikk jeg.

Jeg leverte sjekken og legitimasjonen og ba om å få utbetalt beløpet på sjekken. Men den gang ei! Damen bak skranken kikket på sjekken, på legitimasjonen, på meg og ristet så på hodet.

Dersom jeg skulle heve penger på denne sjekken, måtte hun først kontrollere til utsteders bank, og dette skulle hun ha 30 kroner i gebyr for.

Jeg forsøkte på en høflig måte å argumentere for at det kunne vel ikke være nødvendig å kontrollere, og forlange gebyr, bare for å utbetale beløpet på sjekken. Men det var det, og dermed basta. Slik var det i de andre bankene i Grimstad også fikk jeg meg foralt.

Etter hvert ble jeg sånn smålig irritert og ba om at damen bak skranken sa navnet sitt, slik at jeg visste hvem jeg snakket med. Men nei, heller ikke dette gikk an. Til tross for flere oppfordringer nekter hun konsekvent å si navnet sitt.

Jeg tok sjekken og gikk.

I andre enden av gágeta kom jeg til Kredittkassen. Til tross for skjeden fra Sparebanken Sør tenkte jeg at jeg får vel forsøke her også. Som sagt så gjort.

Ekspeditøren hos Kredittkassen vekslte på et øyeblikk sjekken om i kontanter, uten kontrollring, uten gebyr og uten sure miner.

En rose i avisen til Kredittkassen.

Sparebanken Sør, derimot, skulle hatt bank!

Grimstad, den 25.05.92
Håkon Henriksen

Hamsuns minneord

Det har vært flere som har nevnt Knut Hamsuns minneord til Adolf Hitlers død. Kanskje er det mange som ikke vet hva han skrev: Her er ordrett hva som stod i Aftenposten 7. mai 1945:

Adolf Hitler

Jeg er ikke verdig til å tale hoi-røstet om Adolf Hitler, og til nogen sentimental rørelse indbyder hans liv og gjerning ikke.

Han var en kriger, en kriger for menneskeheten og en forkynder av evangeliet om ret for alle nasjoner. Han var en reformatorskikkelse av høieste rang, og hans historiske skjebne var den, at han virket i en tid av den eksempløseste raahet, som tilslut fældte ham.

Slik tør den almindelige vesteuropeer se paa Adolf Hitler. Og vi, hans nære tilhengere, bøier nu vaare hoder ved hans død. Knut Hamsun. (Signert).

Jarle Christiansen

Bedrøvet

er et merksnodig ord (har nå jeg alltid ment) trist er så mye greiere og uttrykker det samme (ihvertfall sånn omtrent) til jeg åpnet brødboksen for første gang på fjorten dager (ikke et syn for sarte mager underlig nok er jeg likevel yr for nå vet jeg hva bedrøvet betyr.

timian

Bønder og EF

Norske bønder setter seg på bakbena når det blir snakk om medlemskap i EF. Hvorfor? Har ikke de produkter som de kan være stolte av, og nettopp kan tilby land i Europa?

Er dette umulig i følge avtaler? La oss ta det norske syltetøyet, f.eks., det er jo det beste i verden, så hvorfor skal vi være redde for import fra Europa når det norske syltetøyet i kvalitet er mye bedre? Det burde vært motsatt. Så enten har jeg ikke forstått hva det dreier seg om, eller så har bøndene det ikke.

Hilen en som forstår lite